

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscriptie Cahul Dumitru Calendari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 23 mai 2019, în cauza penală, în privința inculpaților

Nedealcov Mihail XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

Nedealcov Iuri Iuri, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.11.2018 până la 09.01.2019;

Instanța de apel de la 07.03.2019 până la 23.05.2019;

Instanța de recurs de la 20.01.2020 până la 06.05.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 09 ianuarie 2019, Mihail Nedealcov a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Iar, în conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Mihail Nedealcov a fost suspendată condiționat, fiindu-i stabilit o perioadă de probațiune de 2 ani.

Iuri Nedealcov a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Iuri Nedealcov a fost suspendată condiționat, fiindu-i stabilit o perioadă de probațiune de 1 an.

Iar, în conformitate cu art. 90 alin. (6) Cod penal, Mihail Nedevalcov și Iuri Nedevalcov au fost obligați să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Mihail Nedevalcov la 19 octombrie 2018, aproximativ la ora 21:30 aflându-se împreună cu fratele său Iuri Nedevalcov, în barul ÎI „Cara Tatiana”, fiind în stare de ebrietate, s-a apropiat de Nicolai Cojan, care se odihnea în bar, cu pretenții că acesta ar fi ofensat-o anterior pe mama lor, după care din intenții de huliganice, urmărind scopul infracțional, însoțit de încălcarea gravă a ordinii publice și aplicarea violenței fizice, i-a aplicat lui Nicolai Cojan o lovitură cu sticla de bere în cap, de la ce sticla s-a stricat. Ulterior, acțiunilor acestuia s-a alăturat Iuri Nedevalcov, cu care împreună îl băteau pe Nicolai Cojan cu pumnii, aplicându-i loviturile în regiunea feței, capului și umerilor, apoi continuând intenția infracțională, ignorând cerințele celor prezenți în bar, printre care: Dmitri Buiucii și Anatolii Jentica de a curma acțiunile lor, Mihail Nedevalcov a luat scaunul ce se afla la terasă și l-a aruncat în partea lui Nicolai Cojan, lovindu-l în regiunea capului, apoi s-a apropiat de acesta provocându-i încă câteva lovituri pe corp. Apoi împreună cu Iuri Nedevalcov l-au ajuns din urmă pe Nicolai Cojan, care fugea de pe teritoriul barului, unde iarăși i-au aplicat multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, apoi Mihail Nedevalcov a luat de la terasă un scaun cu care i-a aplicat lui Nicolai Cojan o lovitură în regiunea capului, după care împreună cu Iuri Nedevalcov au continuat să-l bată pe Nicolai Cojan până când acțiunile acestora au fost curmate de vizitatorii barului.

În urma acțiunilor infracționale menționate, părții vătămate Nicolai Cojan i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 201811D0384 din 05.11.2018 vătămări ușoare sub formă de plagă contuză pe cap, echimoză pe obraz, excoriație pe buză superioară, echimoză pe brațul drept.

Acțiunile acestuia fiind încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, conform indicilor calificativi *„huliganism agravant, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr- un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșit de două persoane, cu aplicarea obiectelor pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”*.

Iuri Nedevalcov la 19 octombrie 2019, aproximativ la ora 21:30, aflându-se împreună cu fratele său Mihail Nedevalcov în barul ÎI „Cara Tatiana”, fiind în stare de ebrietate, s-a apropiat de Nicolai Cojan, care se odihnea în bar, cu pretenții că acesta ar fi ofensat-o anterior pe mama lor, după care din intenții de huliganice, urmărind

scopul infracțional, însoțit de încălcarea gravă a ordinii publice și aplicarea violenței fizice, Mihail Nedevalcov brusc i-a aplicat lui Nicolai Cojan o lovitură cu sticla de bere în regiunea capului, de la care sticla s-a stricat, apoi Iuri Nedevalcov împreună cu Mihail Nedevalcov au început să-l bată pe Nicolai Cojan cu pumnii, aplicându-i lovituri în regiunea feței, capului și umerilor, apoi continuând intenția infracțională, ignorând cerințele celor prezenți în bar, printre care: Dmitri Buiucli și Anatolii Jentica de a curma acțiunile lor, Mihail Nedevalcov a luat scaunul ce se afla la terasă și l-a aruncat în partea lui Nicolai Cojan, lovindu-l în regiunea capului, apoi s-a apropiat de acesta provocându-i încă câteva lovituri pe corp. Apoi împreună cu Iuri Nedevalcov l-au ajuns din urmă pe Nicolai Cojan, care fugea de pe teritoriul barului, unde iarăși i-au aplicat multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, apoi Mihail Nedevalcov a luat de la terasă un scaun cu care i-a aplicat lui Nicolai Cojan o lovitură în regiunea capului, după care împreună cu Iuri Nedevalcov au continuat să-l bată cu mâinile și picioarele pe Nicolai Cojan până când acțiunile acestora au fost curmate de vizitatorii barului.

În urma acțiunilor infracționale menționate, părții vătămate Nicolai Cojan i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 201811D0384 din 05.11.2018 vătămări ușoare sub formă de plagă contuză pe cap, echimoză pe obraz, excoriație pe buză superioară, echimoză pe brațul drept.

Fapte, care au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform indicilor calificativi „*huliganism agravant, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr- un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșit de două persoane*”.

2.1. Inculpații în ședința de judecată, până la începerea cercetării judecătorești au declarat că nu solicită administrarea de noi probe și personal, prin înscris autentic semnat de ei, au solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor acumulate la etapa urmăririi penale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea ce ține de aplicarea prevederilor art. 90 alin. (6) Cod penal și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de aplicare lui Mihail Nedevalcov a 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității în perioada de probațiune de 2 ani, iar lui Iuri Nedevalcov 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității în perioada de probațiune de 1 an, cât și încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei.

În susținerea celor solicitate, procurorul a menționat că, instanța de fond greșit a refuzat încasarea în contul statului de la inculpați a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul urmăririi penale.

Mai mult ca atât, procurorul a indicat faptul că, pedeapsa aplicată inculpaților este una prea blândă, iar la caz, este necesară aplicarea obligației în conformitate cu art. 90 alin. (6) lit. g) Cod penal, de exercitare a muncii neremunerate în folosul comunității, ce ar da eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 23 mai 2019, a fost respins apelul declarat de către procuror ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, circumstanțele cauzei cu referire la latura penală și just a încadrat acțiunile inculpaților.

De asemenea, instanța de apel a indicat că sentința nu a fost contestă în partea calificării faptelor imputate inculpaților, doar în partea stabilirii pedepsei penale, procurorul solicitând aplicarea unei pedepse mai aspre și încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța de apel a respins alegațiile procurorului și a conchis că, pedeapsa aplicată inculpaților este proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune și va contribui la realizarea scopului de corectare a inculpatului, de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat cât și de către alte persoane.

Mai mult decât atât, instanța de apel a menționat că, procurorul nu își manifestă dezacordul cu aplicarea în speță a prevederilor art. 90 Cod penal, doar că invocă necesitatea obligării inculpaților de a presta muncă neremunerată în folosul comunității în temeiul art. 90 alin. (6) lit. g) Cod penal, cu stabilirea a câte 120 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității pentru fiecare inculpat, în perioada de probațiune stabilit acestora.

Potrivit art. 67 Cod penal, însă „(1) munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea condamnatului, în afara timpului serviciului de bază sau de studii, la muncă, determinată de autoritățile administrației publice locale. (1¹) În cazul militarilor în termen și militarilor cu termen redus, munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea condamnaților în timpul liber de ședințe, stabilite în conformitate cu cerințele regulamentelor militare, la muncă, determinată de comandantul unității militare. (2) Munca neremunerată în folosul comunității se stabilește pe un termen de la 60 la 240 de ore și este executată de la 2 la 4 ore pe zi, iar în cazul condamnatului care nu este antrenat în activități

de bază sau de studii, la solicitarea sau la acordul acestuia - până la 8 ore pe zi. (2¹) După pronunțarea hotărârii judecătorești, președintele ședinței de judecată explică esența pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității, fapt care se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată. (2²) Persoana condamnată la muncă neremunerată în folosul comunității semnează în instanța de judecată un angajament prin care se obligă să se prezinte, în termen de 5 zile de la momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, la organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, la comandantul unității militare. (3) În caz de eschivare cu rea-voiență a condamnatului de la munca neremunerată în folosul comunității, ea se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. În acest caz, termenul închisorii poate fi mai mic de 3 luni. (4) Munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată militarilor prin contract și persoanelor care nu au atins vârsta de 16 ani. (5) Munca neremunerată în folosul comunității va fi prestată timp de cel mult 18 luni, timp care se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești. (6) Militarii în termen și militarii cu termen redus condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității execută această pedeapsă în unitatea militară”.

La art. 4 CEDO fiind prevăzut că „Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie”. Instanța de apel a menționat că, punând accent pe prevederile menționate, nu rezultă că ar fi fost întreprinse măsuri întru stabilirea poziției inculpaților cu privire la aplicarea obligației față de inculpați de a presta muncă neremunerată în folosul comunității în perioada de probațiune. Deci, în cursul examinării cauzei, nu a fost manifestat acordul inculpaților Mihail Nedeaľcov și Iuri Nedeaľcov de a presta muncă neremunerată în folosul comunității în termenul de probațiune. Astfel, instanța de apel a conchis că corect prima instanță a stabilit pedeapsa inculpaților, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, inclusiv art. 90 alin. (6) Cod penal, care prevede și alte obligații ce pot fi stabilite inculpaților, nu doar cea de prestare a muncii neremunerate în folosul comunității. Procurorul la depunerea apelului, însă nu a motivat de ce anume această obligație necesită a fi stabilită inculpaților și nu alta din cele stipulate la art. 90 alin. (6) Cod penal. Mai mult ca atât, în cazul în care nu este obținut acordul inculpatului de a presta muncă neremunerată în folosul comunității, instanța nu poate aplica o astfel de obligație, în caz contrar s-ar încălca prevederile art. 4 CEDO, cât și cele ale art. 67 Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, toate acestea denotă netemeinicia argumentelor apelului procurorului invocate în acest sens, cât și faptul că pedeapsa aplicată inculpaților nu este una prea blândă, ci în corespundere cu faptele comise.

Cu referire la argumentele procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiate, or, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor, se face din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpaților.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei, în partea stabilirii pedepsei penale și încasării cheltuielilor de judecată, cu dispunerea rejudecării cauzei penale de către aceeași instanță într-un alt complete de judecată.

În susținerea celor solicitate, procurorul indică aceleași argumente invocate și în cererea de apel, invocând că instanța de apel urma la stabilirea pedepsei penale să aplice lui Mihail Nedeaľcov a 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității în perioada de probațiune de 2 ani, iar lui Iuri Nedeaľcov 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității în perioada de probațiune de 1 an, cât și încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei soluții se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

În acest sens, Colegiul penal atrage atenția asupra faptului că procurorul susține dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpaților și respingerea solicitării de a fi încasate solidar de la inculpați cheltuielile judiciare în sumă de 640 lei în contul statului.

Colegiul penal conchide că, alegațiile acuzatorului de stat cad sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia că temeiurile indicate de către procuror în recursul ordinar declarat nu sunt incidentă în speța dată.

Subsecvent, Colegiul penal va respinge ca neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la inculpați în contul statului cheltuielile de judecată, or, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația

motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

De asemenea, procurorul în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită aplicarea față de inculpați conform art. 90 alin. (6) lit. g) Cod penal, a 120 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Astfel, Colegiul penal respinge această solicitare care vine în contradicție unui drept absolut prevăzut de Convenția Europeană cu privire la drepturile omului, și anume, interzicerea sclaviei și a muncii forțate (*art. 4 al Convenției*).

În acest sens, Colegiul penal subliniază că, nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie, or, o instanță națională la individualizarea pedepsei penale, urmează să țină cont de faptul că, pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, se aplică doar cu acordul acuzatului.

În susținerea celor indicate mai sus, Colegiul penal face trimitere la jurisprudența Curții de la Strasbourg care a menționat că, suntem în prezența unei munci forțate sau obligatorie, dacă cel care o prestează este obligat la aceasta împotriva voinței sale și dacă obligația este injustă, opresivă sau constituie o situație ce nu va putea fi evizată (*hotărârea CtEDO Doyen c France*).

Așadar, Colegiul penal indică că, instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpaților, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, pedeapsa aplicată

inculpaților Iuri și Mihail Nedevalcov este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestora și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către procuror prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul Dumitru Calendari, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 23 mai 2019, în cauza penală în privința *Nedevalcov Mihail XXXXX și Nedevalcov Iuri XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **03 iunie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan